

Misa Criolla

Música Temprana

zo 25 dec / 14:15
Concertzaal

amare

Programma

zo 25 dec '22 / 14:15 / Concertzaal

Giovanni Batista Bassani

Padua, Italië, 1647 - Bergamo, Italië, 1716

Misa San Xavier

- Kyrie
- Gloria
- Credo
- Sanctus
- Agnus Dei

Mario Conde

La Paz, Bolivia, 1956

Apachita [instrumentaal]

Anoniem

Chiquitos-missies, Bolivia, 18e eeuw

Iyaí Jesucristo

Rafael Antonio Castellanos

Guatemala, vóór 1765 - 1791

Ausente del alma mía

Juan de Vega Bastán

Sucre, Bolivia, 17e eeuw

Tota pulchra es, Maria

Juan de Araujo

Villafraanca, Spanje, 1646 - Sucre, Bolivia, 1712

Pues mi Rey ha nacido en Belén

soliste: Olalla Alemán

Domenico Zipoli

Prato, Italië, 1688 - Córdoba, Argentinië, 1726

Quitasol [instrumentaal]

Francisco Semo, Marcelino Icho,

Juan Josef Nosa

Moxos-missies, Bolivia, 1790

Yatu piboré (aan Maria Luisa de Borbón)

Anoniem

Moxos-missies, Bolivia, 18e eeuw

Señora Doña María

Alfredo Domínguez

Tupiza, Bolivia, 1938 - Genève, 1980

Gabriel Aguilera Valdebenito

Los Angeles, Chili, 1958

Traditioneel Boliviaans

Drie bailecitos [instrumentaal]

- Campanitas
- Ciruelita
- Bailecito

Ariel Ramírez

Santa Fe, Argentinië, 1921

- Monte Grande, Argentinië, 2010

Misa Criolla

- Kyrie (Vidala-Baguala)
- Gloria (Carnavalito-Yaraví)
- Credo (Chacarera)
- Sanctus (Carnaval cochabambino)
- Agnus Dei (Estilo pampeano)

concert zonder pauze

einde concert ca. 15:45

Uitvoerenden

Música Temprana

onder leiding van **Adrián Rodríguez Van der Spoel**

solisten Misa Criolla

Alvaro Pinto Lyon - tenor

Adrián Rodríguez Van der Spoel - tenor

vocaal ensemble

Olalla Alemán - sopraan

Lina López - sopraan

Mariana Pimenta - sopraan

Luciana Cueto - alt

Maximiliaño Baños - alt

Tobias Segura Peralta - alt

Jan Van Elsacker - tenor

Emilio Aguilar - tenor

Hugo Oliveira - bas

Andreas Goetze - bas

traditioneel Latijns-Amerikaanse ensemble

Gabriel Aguilera Valdebenito - gitaar, charango en panfluit

Alvaro Pinto Lyon - basgitaar

Renato Freyggan - percussie

Fred Abbingh - piano en accordion

Rodrigo Cortez - gitaar en percussie

barokensemble

Mónica Waisman - viool

Florian Deuter - viool

Claudio Ribeiro - orgel

Robert Smith - viola da gamba

François de Rudder - dulciaan

Adrián Rodríguez Van der Spoel - gitaar

Dit programma wordt mede mogelijk gemaakt

door Fonds Podiumkunsten en Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Programmatoelichting

Misa Criolla en Missa San Xavier

De *Misa Criolla* van Ariel Ramírez is gebaseerd op traditionele Argentijnse ritmes en dansen, die op hun beurt het resultaat zijn van muzikale kruisbestuivingen gedurende meerdere eeuwen. Met name de inheemse en Spaanse muziek, met invloeden van Afrikaanse muziek, vormen daarvoor de basis. Ariel Ramírez zal deze mix van stijlen niet bewust hebben aangebracht, aangezien deze elementen al verenigd zijn in de traditionele Argentijnse muziek.

In de geschiedenis van Latijns-Amerika spelen de missieposten van de katholieke orde van Jezuiten een grote rol. In deze missieposten brachten zij verspreid wonende groepjes bewoners bijeen. Zo ontstonden nieuwe dorpen. Deze dorpen waren uiterst efficiënt georganiseerd en qua voedsel zelfvoorzienend. De bewoners maakten kennis met het door de Jezuiten 'meegebrachte' christendom. Samen met de priesters bouwden ze hun eigen kerk en voorzagen die van prachtige decoraties.

In deze kerken klonk veelvuldig muziek. De kaders daarvan stonden vast: de muziek hadden de Jezuiten uit Europa geïmporteerd, gezongen werd er in de lokale taal. En zo bezitten we vandaag de dag nog een groot aantal werken gecomponeerd in de Europese muziekstijlen van de achttiende eeuw, met sterke Italiaanse invloeden, maar met een tekst in de lokale moedertaal: Chiquitaans, Guaraní, Canichana, etc.

De processie *Iyai Jesuscristo* en de aria's *Yatu piboré*, geschreven in de Canichana-taal, zijn slechts twee voorbeelden van de honderden partituren die bewaard zijn gebleven in de missiedorpen van de Boliviaanse Amazonewouden.

In de talloze missieposten die de Jezuiten vanaf begin zeventiende eeuw overal in Latijns-Amerika stichtten, introduceerden de missionarissen instrumenten als viool, harp, orgel, vihuela, dulciana en violone, en leerden zij de inheemse bevolking erop te spelen.

Missa San Xavier - Giovanni Battista Bassani

Het was bij deze muziekpraktijk niet ongebruikelijk om de moeilijkste passages wat te vereenvoudigen of zelfs over te slaan; de priesters en de plaatselijke musici stemden de muziek af op de muzikale en praktische mogelijkheden ter plaatse. Dat is ook het geval met de *Missa San Xavier* van de Italiaanse violist, organist en componist Giovanni Battista Bassani (1650-1716). Hij was werkzaam in een aantal steden in Noord-Italië. Naast vijftien oratoria en negen opera's componeerde Bassani zes missen, in 1709 gebundeld onder de naam *Acroama missale*.

Hoewel Bassani nooit in Latijns-Amerika is geweest, is deze verzameling in Bolivia terechtgekomen en door plaatselijke musici bewerkt. *Missa I* van de *Acroama missale* kreeg in de missieposten de naam *Missa San Xavier* naar de heilige Franciscus Xaverius. De missen van Bassani ondergingen in de missieposten dezelfde bewerking als veel andere werken: er is sprake van minder instrumenten en stemmen en sommige

maten zijn weggelaten. Toch heeft de muziek hierdoor niets aan samenhang of zeggingskracht ingeboet, hetgeen getuigt van de hoogstaande capaciteiten van de arrangeurs.

Motet, villancico en dansmuziek

Niet alleen in de bescheiden kerken in de missieposten beleed de inheemse bevolking zijn nieuwe, christelijke geloof, maar ook in de grote steden, waar de Spanjaarden imposante, weelderige kathedralen bouwden. Daar waren gregoriaanse zang, missen en meerstemmige motetten van meet af aan de belangrijkste genres. De kathedrale kapelmeesters componeerden er kerkmuziek in het Latijn, naast gaandeweg steeds meer Spaanstalige muziek voor de vieringen. Bij de parochianen vielen de *villancicos*, die vertolkt werden tijdens de belangrijkste kerkelijke feesten, het meest in de smaak. Deze *villancicos* hadden een Spaanse tekst en aantrekkelijke ritmes die doen denken aan de muziek die buiten de kerken klonk.

Misa Criolla - Ariel Ramírez

Met zijn *Misa Criolla* creëerde de Argentijnse componist Ariel Ramírez (1921-2010) een splinternieuw genre: een volwaardige rooms-katholieke mis op basis van Latijns-Amerikaanse volksmuziek. In 1959 ontmoette hij in Duitsland twee Spaans sprekende nonnen die in de oorlog met gevaar voor eigen leven Joden hadden gered uit handen van de nazi's. Ter ere van hen besloot hij muziek voor een eenvoudige gebedsdienst te schrijven. Drie priesters vertaalden voor hem de Latijnse mis in het Spaans. Ramírez' bezetting was revolutionair: naast een klavecimbel (barokinstrument) schreef hij de *charango* (kleine gitaar) en de *kena* (fluit) voor, en een ritmesectie met onder meer de *bombo* (Argentijnse trommel). Voor de vijf vaste misdelen koos hij dansritmes als basis: voor het Kyrie dat van de Indianen in de noordelijke Andes, voor het Gloria een combinatie van een vrolijke *carnavalito* en een klagende *yaraví* van de mestiezen (een mesties stamt af van Spaanse of Portugese én een Indiaanse voorouder), voor het Credo de *chacarera*, een Argentijnse dans met een opzwevend ritme. Het Sanctus werd een variant op de feestelijke Boliviaanse *carnavalito* en het afsluitende Agnus Dei ademt de melancholieke sfeer van de *milonga*, het lied van de Argentijnse pampa's. Met zijn keuze voor het klavecimbel riep Ramírez het koloniale verleden van zijn land in herinnering. Met duidelijke verwijzingen naar het *nueva canción*, het politieke protestlied dat destijds hoogtij vierde in Latijns-Amerika, benadrukte hij de actualiteit van zijn *Misa*. Die staat dan ook te boek als een van de meest indringende en emotionerende composities uit de Latijns-Amerikaanse muziekgeschiedenis.

Teksten

Giovanni Bassani

Missa San Xavier

Kyrie

Kyrie eleison
Christe eleison
Kyrie eleison

Heer ontferm U
Christus ontferm u
Heer ontferm u

Gloria

Gloria in excelsis Deo.
Et in terra pax
hominibus bonae voluntatis.
Laudamus te. Benedicimus te.
Adoramus te. Glorificamus te.
Gratias agimus tibi
propter magnam gloriam tuam.
Domine Deus, Rex caelestis,
Deus Pater omnipotens.
Domine Fili unigenite, Iesu Christe.
Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris.
Qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Qui tollis peccata mundi,
suscipe deprecationem nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris,
miserere nobis.
Quoniam Tu solus Sanctus.
Tu solus Dominus.
Tu solus Altissimus, Iesu Christe.
Cum Sancto Spiritu
in gloria Dei Patris.
Amen.

Eer aan God in den hoge,
en vrede op aarde
aan de mensen die Hij liefheeft.
Wij loven U. Wij prijzen U.
Wij aanbidden U. Wij verheerlijken U.
En zeggen U dank
voor Uw grote heerlijkheid.
Heer God, hemelse Koning,
God almachtige Vader;
Heer, eniggeboren Zoon, Jezus Christus;
Heer God, Lam Gods, Zoon van de Vader;
Gij, die wegneemt de zonden der wereld,
ontferm U over ons.
Gij, die wegneemt de zonden
der wereld, aanvaard ons gebed.
Gij, die zit aan de rechterhand van de Vader,
ontferm U over ons.
Want Gij alleen zijt de Heilige.
Gij alleen de Heer.
Gij alleen de Allerhoogste: Jezus Christus,
met de heilige Geest
in de heerlijkheid van God de Vader.
Amen.

Gloria Patri et Filio,
et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio,
et nunc et semper
et in saecula saeculorum.
Amen.

Eer aan de Vader en de Zoon
en de Heilige Geest.
Zoals het was in het begin,
en nu en altijd,
en in de eeuwen der eeuwen.
Amen.

Credo

Credo in unum Deum,
Patrem omnipotentem,
factorem caeli et terrae,
visibilium omnium et invisibilium.
Et in unum Dominum Iesum Christum,
Filium Dei unigenitum,
et ex Patre natum ante omnia saecula.
Deum de Deo, lumen de lumine,
Deum verum de Deo vero,
genitum, non factum,
consubstantialem Patri:
per quem omnia facta sunt.
Qui propter nos homines
et propter nostram salutem
descendit de caelis.
Et incarnatus est de Spiritu Sancto
ex Maria Virgine,
et homo factus est.
Crucifixus etiam pro nobis
sub Pontio Pilato
passus et sepultus est,
et resurrexit tertia die,
secundum Scripturas,
et ascendit in caelum,
sedet ad dexteram Patris.
Et iterum venturus est cum gloria,
iudicare vivos et mortuos,
cuius regni non erit finis.
Et in Spiritum Sanctum,
Dominum et vivificantem:
qui ex Patre Filioque procedit.
Qui cum Patre et Filio
simul adoratur et conglorificatur:
qui locutus est per prophetas.
Et unam, sanctam, catholicam
et apostolicam Ecclesiam.
Confiteor unum baptisma
in remissionem peccatorum.
Et exspecto resurrectionem mortuorum,
et vitam venturi saeculi.
Amen.

Ik geloof in één God,
de almachtige Vader,
Schepper van hemel en aarde,
van al wat zichtbaar en onzichtbaar is.
En in één Heer, Jezus Christus,
eniggeboren Zoon van God,
vóór alle tijden geboren uit de Vader.
God uit God, licht uit licht,
ware God uit de ware God.
Geboren, niet geschapen,
één in wezen met de Vader,
en door Wie alles geschapen is.
Hij is voor ons, mensen,
en omwille van ons heil
uit de hemel neergedaald.
Hij heeft het vlees aangenomen
door de Heilige Geest uit de Maagd Maria,
en is mens geworden.
Hij werd voor ons gekruisigd,
Hij heeft geleden onder Pontius Pilatus
en is begraven.
Hij is verrezen op de derde dag,
volgens de Schriften.
Hij is opgevaren ten hemel;
zit aan de rechterhand van de Vader.
Hij zal wederkomen in heerlijkheid
om te oordelen levenden en doden.
En aan zijn Rijk komt geen einde.
Ik geloof in de Heilige Geest,
die Heer is en het leven geeft,
die voortkomt uit de Vader en de Zoon;
die met de Vader en de Zoon
tezamen wordt aanbeden en verheerlijkt;
die gesproken heeft door de profeten.
Ik geloof in de éne, heilige, katholieke
en apostolische Kerk.
Ik belijd één doopsel
tot vergeving van de zonden.
Ik verwacht de opstanding van de doden.
en het leven van het komend Rijk.
Amen.

Sanctus

Sanctus, Sanctus, Sanctus,
Dominus Deus Sabaoth;
Pleni sunt caeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis.
Benedictus, qui venit in nomine Domini.
Hosanna in excelsis.

Heilig, heilig, heilig,
de Heer, de God der hemelse machten.
Vol zijn hemel en aarde van uw heerlijkheid.
Hosanna in den hoge.
Gezegend Hij die komt in de Naam des Heren.
Hosanna in den hoge.

Agnus Dei

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona nobis pacem

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, ontferm U over ons.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, ontferm U over ons.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, schenk ons vrede.

Anoniem

Iyaĩ Jesucristo

Iyaĩ Jesucristo,
apquirui
Itacuniyucipĩ nihĩt'zobi.
Dulce Jesús mio, mirad con piedad
mi alma perdida
por culpa mortal.
Llorad, ojos míos, llorad sin cesar;
a Dios he ofendido
por mi mal obrar.

Mijn Heer Jezus Christus,
heb medelijden met mij en met mijn ziel
die teloor is gegaan door de doodzonde.
M'n lieve Jezus, kijk vol medeleven
naar mijn ziel die verloren is
door doodzonde.
Ween, m'n ogen, ween onophoudelijk;
ik heb God gegriefd
door mijn slechte daden.

Rafael Castellanos

Ausente del alma mía

Ausente del alma mía
que al cielo subiendo váis
volando por el aire
subís a la eternidad,
ay, ay, ay,
subís a la eternidad.

Mis sentimientos queridos
forzosos en mí serán
pues me quedo sin mi bien
en posesión de mi mal.
ay, ay, ay,
en posesión de mi mal.

Los ojos que os ven partir
Fuentes perennes serán
Porque no sabe sentir
Quien no ha sabido llorar
Ay, ay, ay,
Quien no ha sabido llorar

Juan de Vega Bastán

Tota pulchra es, Maria

Tota pulchra es, Maria.
Et macula originalis non est in te.
Tu gloria Ierusalem.
Tu laetitia Israel.
Tu honorificentia populi nostri.
Tu advocata peccatorum.
O Maria,
Virgo prudentissima.
Virgo clementissima,
Ora pro nobis ad Dominum Deum tuum.

Verlaten is mijn ziel,
want U zult ten hemel opstijgen
zwevend door de lucht
stijgt u op naar de eeuwigheid.
ach, ach, ach,
stijgt u op naar de eeuwigheid.

Ik moet mijzelf dwingen tot
blijde gevoelens,
want ik blijf achter zonder mijn heil,
maar mét mijn kwaad.
ach, ach, ach
mét mijn kwaad.

De ogen die u zien vertrekken
zullen eeuwige bronnen van tranen zijn
want hij die niet in staat was te wenen
kan geen gevoelens hebben.
ach, ach, ach,
kan geen gevoelens hebben.

U bent niets dan schoonheid, Maria,
En de smet van de erfzonde is niet in u.
U, de roem van Jeruzalem,
U, de vreugde van Israël,
U, de luister van ons volk.
U, middelares van de zondaars.
O Maria,
Allerwijste Maagd,
Allergenadigste Maagd.
Bid voor ons, bij de Heer uw God.

Juan de Araujo

Pues mi Rey ha nacido en Belén

Pues mi Rey
ha nacido en Belén,
que es casa abundante
del trigo mejor, por servirle,
pretendo yo ser molini¹,
molinero del Rey mi Señor.

¡Gustoso donaire! ¡Gracioso primor!

¡Vaya, vaya de molineruelo!
¡Vaya, vaya, de molinero!

¡Cuidado, atención!
Que traigo al molino,
o quiera o no,
a cuantos nos muelen
al cabo del año.
Que quiero esta noche
molerlos yo.

Escuchen la unión
del maquilandero, la tolva
y la piedra,
y la taravilla que llevan el son.
“Ro, ro, ho, ho, ho, ho, ro”²

¡Cuidado, atención!
Que al sonsonorico
de mi molinico,
los Reyes se alegran
y el Niño se duerme
diciéndole al son:
“Ro, ro, ho, ho, ho, ho, ro”
¡Vaya, vaya de molineruelo!
¡Vaya, vaya, de molinero!

Omdat mijn Koning
in Bethlehem geboren is,
een oord waar het beste graan
overvloedig aanwezig is, doe ik mij,
om hem te dienen, voor als de moli, moli,
molenaar van de Koning, mijn Heer.

Wat een goede grap, wat een slim idee!

Doe het maar, doe het maar molenaar!je!
Wees maar de molenaar!

Voorzichtig, opgelet!
Ik breng naar de molen,
of u dat nu wilt of niet,
al diegenen die ons, aan het einde van het
jaar, het leven zuur gemaakt hebben,
en vanavond wil ik die
door de molen halen.

Luister naar het geluid
dat de meelbak, de molentrechter,
de molensteen
en de molenklepper samen maken.
“Ro, ro, ho, ho, ho, ho, ro”

Voorzichtig, opgelet
Want het geklepper en geklapper
van mijn molentje
maakt de Drie Koningen blij
en het Kind valt erbij in slaap
en zegt als hij het hoort
“Ro, ro, ho, ho, ho, ho, ro”
Doe het maar, doe het maar molenaar!je!
Wees maar de molenaar!

¹ ‘molini’, woordspel met het woord molenaar, zoals kinderen doen.

² ‘ro ro’ is de nabootsing van het slaapgeluid dat veel in wiegeliedjes wordt gebruikt.

coplas

A la piedra de mi molinico
servirán de cibera hoy,
porque el Niño y los Reyes se alegren,
uno y otro fatal moedor:
un simple compuesto,
un bruto con don,
un necio con renta,
un bobo muy rico
con gran presunción.
Al maquiladero, la tolva y la piedra...

De poetas, catorce costales,
los primeros que traigo son,
que nos muelen con sus villancicos,
poco grano y muchísima flor:
aqueste muy malo,
el otro peor,
este otro no es bueno,
discretos de chanza
y de veras no.
Al maquiladero, la tolva y la piedra...

Las beatas y dueñas venían
a moler, y les dijo un Pastor:
“el molino no muele tontillas
con el agua que ya pasó”.
Cual hecha culebra,
cual hecha dragón,
la plaza del árbol
se da aquesta noche
por oposición.
Al maquiladero, la tolva y la piedra...

Reyes santos que al Trigo del Cielo
en Belén dáis adoración,
desterrad de este pobre molino
lo que fuere cizaña y rencor,
y pase por chiste
del gozo mayor,
pues hoy los delirios
son fina cosecha de la discreción.
Al maquiladero, la tolva y la piedra...

De maalsteen van mijn molentje
wordt vandaag, om het Kind en de Koningen
te plezieren, gevoed met
enkele zeer vervelende mensen:
een onnozele hals,
een lomperd met aanleg,
een dwaas met een jaargeld,
een hele rijke onnozele hals
met veel poeha.

En veertien zakken dichters:
de eersten die ik er in stop zijn
degenen die ons kwellen met hun kerstlie-
deren, weinig graan en heel veel bloem: de
ene is heel slecht,
de ander nog erger
en deze andere is ook niet goed,
vernunftige aardigheid
maar in werkelijkheid stelt het niets voor.

De kwezeltjes en deftige dames
kwamen om te malen, en een geestelijke
zei tot hen: “de molen vermaalt geen
onnozelaarsters met het water
dat al doorgestroomd is”.
De een doet als een adder,
de ander als een draak,
als tegenstelling geldt vannacht
het plein van de boom.

Heilige Drie Koningen die het Graan
van de Hemel in Bethlehem aanbidden,
verwijder uit deze armzalig molen
alles wat onkruid en wrok is,
en laat dit doorgaan voor een grap
om eenieder te vermaken,
want vandaag is gekheid
de mooie oogst van verstandigheid.

Galerij van de kerk van de jezuïtenmissie van de Chiquitos in San Xavier, Bolivia © Geoffrey Groesbeck

Francisco Semo, Marcellino Icho & Juan Josef Nosa

Yatu piboré (opgedragen aan Maria Luisa de Borbón)

coplas

1.

Tiurisamu reco reri nebimutu
pojoenari sache veinte y cinco.
Viti muri baurisa mure
esu reychu Rey nabicuri samurecha.

Vandaag, de 25e
hebben wij het geluk
onze koningin te vereren,
vol vreugde en plezier.

2.

Motibono besuy Toroysi nabi
Pori sache reiono bicoy mui rabi Señora
Tibo yucono Pechopebo Meme
Maria Luisa de Borbon
piba china Jincha peco bira.

Leve onze knappe moeder,
María Luisa de Borbón,
moge zij eeuwig regeren.

estribillo

Yatu piboré jincha piso poco reira
viyeebiti pibono rano
yatu piboré pitichuro
biyo seucho porocobi
taye e pito Roy si Raynayni.

Uw nederige onderdanen
die u oneindig
liefhebben en aanbidden
zullen nimmer nalaten God te vragen
om u te behoeden.

coplas

3.

Pitirei chubi Reyna bibi Reyna
nabi pemu naco ray jincha,
bauri samure pase bicu risa mure chapi.
Biti reychu pichichano beono
Trinitarios, Xaberianos,

De reden van onze vreugde is
de oneindige goedheid van onze koningin
die ons, inwoners van La Trinidad
en San Javier, met liefde
als haar kinderen beschouwt,

4.

Reyna bina posero opoja rayna pori
taye pojoro piobo cure trono.
Piuri pobori, pemuma rayco raybo
Najayna pico puye ruina etonayna

Koningin en voor altijd moeder,
onze lofwaardige vorstin.
Hoewel u op een verheven troon zetelt
blijft u zich om ons bekommeren.

Anoniem

Señora Doña María

Señora Doña María,
buenas noches tenga usted.
donde está la Viracocha,
el niño que parió usted.

Ya no llores pues niño,
buñuerito ten daré,
y si no quieres caya
coquito te ha de comer.

Jugate con ovejita,
con eso no yoraré,
y si no quiere cayá,
burico te haré morder.

Ariel Ramírez

Misa Criolla

Kyrie

Señor ten piedad de nosotros. (bis)
Cristo ten piedad de nosotros. (bis)
Señor ten piedad de nosotros. (bis)

Gloria

Gloria a Dios, en las alturas y en la tierra
paz a los hombres que ama el Señor.
Te alabamos. Te bendecimos.
Te adoramos, glorificamos.
Te damos gracias por tu inmensa gloria.
Señor Dios, Rey celestial, Dios,
Padre Todopoderoso,
Señor, Hijo único Jesucristo,
Señor Dios, Cordero de Dios, Hijo del Padre,
Tú que quitas los pecados del mundo,
Ten piedad de nosotros.
Tú que quitas los pecados del mundo,
Atiende nuestras suplicas.
Tú que reinas con el Padre,
Ten piedad de nosotros.
Gloria a Dios en las alturas y en la tierra
paz a los hombres que ama el Señor.
Porque Tú solo eres Santo,

Mevrouw Maria,
een hele goede avond!
Waar is de godheid,
het kindje dat u geboord heeft?

Huil niet meer, kindje,
ik zal je een buñuerito geven
en als je niet stil wil blijven
zal het kokosmonster je opeten.

Speel met een lammetje,
dan zal je niet huilen,
en als je niet stil wilt zijn
zal de pakezel je bijten.

Heer, ontferm U over ons.
Christus, ontferm U over ons.
Heer, ontferm U over ons.

Eer aan God in de hemel en op aarde
aan de mensen die God liefhebben.
Wij loven U. Wij prijzen U.
Wij aanbidden U. Wij verheerlijken U.
En zeggen U dank voor Uw grote heerlijkheid.
Heer God, hemelse Koning,
God almachtige Vader;
Heer, eniggeboren Zoon, Jezus Christus;
Heer God, Lam Gods, Zoon van de Vader;
Gij, die wegneemt de zonden der wereld,
ontferm U over ons.
Gij, die wegneemt de zonden der wereld,
aanvaard ons gebed;
Gij, die heerst met de Vader,
ontferm U over ons.
Eer aan God in de hemel en op aarde
aan de mensen die God liefhebben.
Want Gij alleen zijt de Heilige.

solo Tú Señor Tú solo, Tú solo altísimo
Jesucristo, con el Espíritu Santo,
En la gloria de Dios Padre. Amen.

Credo

Padre todopoderoso,
Creador de cielo y tierra.
Creo en Dios, Y en Jesucristo creo,
Su único Hijo nuestro Señor:
fue concebido por obra
y gracia del Espíritu Santo,
nació de Santa María Virgen,
padebió bajo el poder
de Poncio Pilato,
fue crucificado, muerto y sepultado.
Descendió a los infiernos.
Al tercer día resucitó de entre los muertos,
Subió a los cielos.
Está sentado a la diestra de Dios,
Padre todopoderoso.
Desde allí ha de venir a juzgar
vivos y muertos.
Creo en el Espíritu Santo, Santa Iglesia
católica, la comunión de los santos
y el perdón de los pecados,
resurrección de la carne,
y la vida perdurable. Amén.

Sanctus

Santo, santo, santo,
Señor Dios del Universo.
Llenos están los cielos y la tierra de tu Gloria.
Hosanna en las alturas!
Bendito el que viene en el nombre del Señor.
Hosanna en las alturas!

Agnus Dei

Cordero de Dios que quitas los pecados
del mundo, ten compasión de nosotros. (bis)
Cordero de Dios que quitas los pecados
del mundo, danos la paz.

Gij alleen de Heer. Gij alleen de Allerhoogste:
Jesus Christus, met de Heilige Geest
in de heerlijkheid van God de Vader. Amen.

Almachtige Vader,
Schepper van hemel en aarde.
Ik geloof in God, en in Jesus Christus geloof ik,
Zijn enige zoon, onze Heer,
werd verwekt door het werk
en de genade van de Heilige Geest.
Hij werd geboren uit de Heilige Maagd Maria,
Hij heeft geleden toen Pontius Pilatus
aan de macht was,
Hij werd gekruisigd, gedood en begraven.
Hij daalde af naar de hel.
Op de derde dag stond hij op uit de doden.
Hij steeg op ten hemel.
Hij zit aan de rechterhand van God,
de Almachtige Vader.
Vandaar zal Hij komen oordelen
de levenden en de doden.
Ik geloof in de Heilige Geest, de Heilige
Katholieke Kerk, de Gemeenschap van
Heiligen en de vergeving van de zonden,
de verrijzenis van het lichaam
en het eeuwige leven. Amen.

Heilig, heilig, heilig,
de Heer, de God van het universum.
Vol zijn hemel en aarde van Uw heerlijkheid.
Hosanna in den hoge.
Gezegend Hij die komt in de naam des Heren.
Hosanna in den hoge.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, ontferm U over ons. (bis)
Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, geef ons vrede.

Adrián Rodríguez Van der Spoel

Biografieën

Música Temprana

Música Temprana verkent repertoire uit de renaissance en de barok op basis van bronnen van het toenmalige Spaanse wereldrijk, met een accent op Latijns-Amerika. Het ensemble wil de muziekontwikkeling van Latijns-Amerika in kaart brengen vanaf het moment dat de eerste conquistadores voet aan wal zetten in de Nieuwe Wereld tot en met de volwassenwording van de eigen barokmuziek op Latijns-Amerikaanse bodem. Het repertoire van het ensemble is veelal het resultaat van onderzoek door dirigent en oprichter Adrián Rodríguez Van der Spoel.

Sinds het eerste concert in 2001 heeft het ensemble zeven cd's uitgebracht en heeft het optredens verzorgd op belangrijke festivals, zoals het Festival Oude Muziek Utrecht, Musica Sacra Maastricht, de Trigonale in Oostenrijk, Laus Polyphoniae in België en het Mozart Festival in Rovereto (Italië). Verder heeft Música Temprana tournees gemaakt door Latijns-Amerika, met name in Bolivia, Costa Rica, Argentinië en Ecuador. Ook maakte het ensemble enkele jaren terug zijn succesvolle debuut in de Verenigde Staten met concerten in Chicago en New York.

Het ensemble onderscheidde zich middels belangrijke projecten als de integrale opname van de *Codex Trujillo del Perú*, de reconstructie van barokviolen uit de Chiquitos in Bolivia, de geënceneerde versie van de *Ensaladas* van Mateo Flecha en het ontsluiten van het oeuvre van José de Orejón y Aparicio (Peru) en de *Codex Ibarra* (Ecuador). Daarnaast legt het ensemble zich in toenemende mate toe op de polyfonie uit de (Spaanse) renaissance.

Adrián Rodríguez Van der Spoel

Adrián Rodríguez Van der Spoel is dirigent, uitvoerend musicus en onderzoeker van Argentijns-Nederlandse afkomst. Hij werd geboren in Rosario, Argentinië en studeerde koördirectie en compositie aan het conservatorium van Amsterdam. Dankzij zijn muzikale veelzijdigheid vervult hij de rol van dirigent, zanger, gitarist, slagwerker, componist en onderzoeker. Zijn voornaamste interesse gaat uit naar het bestuderen en uitvoeren van het Spaans-Amerikaanse repertoire uit de tijd van de Spaanse onderkoningen.

Hij schreef het boek *Bailes Tonadas & Cachuas* over muziek uit de achttiende-eeuwse Peruaanse *Trujillo Codex*. Tevens heeft hij zich gespecialiseerd in de polyfonie van de renaissance en in mensuraalnotatie van diezelfde periode.

Met het door hem opgerichte ensemble Música Temprana heeft hij opgetreden op belangrijke festivals en in zalen in New York, Chicago, Buenos Aires, Lima, Utrecht, Stockholm, Parijs, Antwerpen en Amsterdam.

Adrián is docent polyfonie aan het Koninklijk Conservatorium van Den Haag en wordt regelmatig uitgenodigd om les te geven aan de conservatoria van Amsterdam, Utrecht, Tilburg, Leipzig en Buenos Aires.

Adrián Rodríguez Van der Spoel werkte samen met verschillende in oude muziek gespecialiseerde ensembles, zoals L'Arpeggiata, La Sfera Armoniosa en Holland Baroque. Hij dirigeerde de opera's *Dido & Aeneas* en *The Fairy Queen* van Purcell, *Gli amori d'Apollonia et di Daphne* van Cavalli, *La liberazione di Ruggiero* van Francesca Caccini en scenische uitvoeringen van de *Ensaladas* van Mateo Flecha en van de madrigaalkomedie *Il Festino* van Adriano Banchieri.

Vooruitblik

Wintertour - Le sacre du printemps Nationaal Jeugdorkest

Het Nationaal Jeugdorkest (NJO) biedt een podium aan jong toptalent tussen de achttien en zesentwintig jaar. Daarmee is het een springplank voor conservatoriumstudenten naar een professionele carrière. In de maand januari doet dit orkest tijdens de jaarlijkse Wintertournee de Nederlandse concertzalen aan met een programma rondom de revolutionaire *Sacre du Printemps* van Igor Stravinsky.

Nationaal Jeugdorkest **Antony Hermus** dirigent

Olivier Messiaen Les offrandes oubliées
Maurice Ravel Daphnis et Chloé, Suite 2
Bram Kortekaas L'Élue, Prélude pour orchestre (nieuw opdrachtwerk)
Igor Stravinsky Le sacre du printemps

di 17 jan 2023 / 20:00 / Concertzaal

B'Rock & Olivia Vermeulen Life and Death

De Grote Thema's des levens leiden steevast tot Grote Kunst. En welke meer essentiële onderwerpen zijn er dan leven en dood? De fundamenten van ons bestaan, het mysterie van leven en dood, vormden de creatieve impuls voor talloze componisten. In een uitgebalanceerd programma schipper je samen met B'Rock tussen dartelete vreugde en intens verdriet, tussen uitgelaten jolijt en verstilde troost, tussen, nou ja... leven en dood.

B'Rock Orchestra & Vocal Consort **Olivia Vermeulen** mezzosopraan **Andreas Küppers** artistieke leiding

Werken van **Johann Ludwig Bach, Johann Christoph Bach, Johann Sebastian Bach, Henry Purcell, Thomas Morley, John Blow** en **Kalle Kalima**

di 7 feb 2023 / 20:00 / Concertzaal

